

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**Факультет філологічний
Кафедра германської та слов'янської філології**

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТИВНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНІЙ РОСІЙСЬКІЙ МОВІ

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 014 Середня освіта

предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))

за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Мова і література (англійська))»

мова навчання російська

Розробник:

канд. філол. наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології
Маторіна Н. М.

Рецензенти:

Глуценко В. А. – доктор філологічних наук, професор кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Рубан А. А. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри російської мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «ДДПУ»

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

д. філол. н., проф. Глуценко Володимир Андрійович

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

30 серпня 2021 р.

протокол № 1

Опис навчальної дисципліни
«Активні процеси в сучасній російській мові»

Назва	Активні процеси в сучасній російській мові
Кількість кредитів	3 кредити
Рік підготовки, семестр	2 рік навчання, 3 семестр
Компонент освітньої програми	Вибірковий компонент ОП
Викладач	Маторіна Наталя Михайлівна, доцент кафедри ГСФ, кандидат філологічних наук
Контактна інформація	n.m.matorina@gmail.com
Консультації	Щоп'ятниці о 13:00
Анотація навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Активні процеси в сучасній російській мові» належить до блоку вибіркових дисциплін з другої іноземної мови, підготовки фахівців зі спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)). Курс вивчається у 3-му семестрі й завершується заліком.</p> <p>Об'єктом вивчення є система мови на всіх мовних рівнях (від фонетики до синтаксису) з позицій активних змін останніх десятиліть.</p> <p>Предмет вивчення: основні тенденції розвитку сучасної російської літературної мови.</p> <p>Основними організаційними формами навчання є лекційні та практичні заняття. <i>Лекції</i> формують систему основних знань. <i>Практичні заняття</i> закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, формують у студентів систему поглядів про основні тенденції розвитку сучасної російської мови. На практичних заняттях розглядаються найбільш проблемні питання курсу як у вигляді дискусій, так і у формі доповідей і презентацій студентів. Курс викладається російською мовою.</p>
Опис навчальної дисципліни	<p>Мета навчальної дисципліни: необхідність сформувати у студентів уявлення про мову як об'єкт, що постійно змінюється, і в той же час залишається об'єктом стабільним і стійким; на підставі встановлення причин і закономірностей мовного розвитку допомогти зрозуміти суть цього розвитку, досягнути глибокий сенс формули – «мова постійно змінюється, залишаючись сама собою», сприяти формуванню наукового уявлення студентів про норми літературної мови в їх історичному розвитку.</p>

	<p>Ключові слова: мова як система, мовні яруси, російська мова, тенденції мовного розвитку, середня профільна школа.</p> <p>Очікувані результати навчання: Знає основні історичні етапи розвитку предметної області. Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва. Володіє комунікативною компетентністю з російської мови, здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті. Застосовує методики білінгвального й інтегрованого навчання мови й фахового змісту; володіє дидактикою багатомовності та методикою паралельного навчання споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі. Уміє використовувати власні знання на практиці при аналізі текстів сучасних публікацій. Уміє грамотно, з урахуванням сучасних тенденцій, обирати мовний матеріал, найбільш цілеспрямований і перспективний, адекватний умовам існування тексту, що створюється. Здатний до професійної діяльності у сфері літературного редагування.</p> <p>Матеріали та ресурси: <i>посилання на дистанційний курс</i> → http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2039 <i>навчально-методичні матеріали</i> → <i>Маторіна Н. М.</i> Основні тенденції в російській мові XXI ст.: навчально-довідкові матеріали до курсу «Активні процеси в сучасній російській мові». Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2020. 75 с. [російською мовою]. <i>Маторіна Н. М.</i> Російська мова в запитаннях та відповідях. 3-тє вид., переробл. та виправл. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2020. Ч. 1. 240 с. [російською мовою]. <i>Маторіна Н. М.</i> Російська мова в запитаннях та відповідях. 2-ге вид., переробл. та виправл. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2020. Ч. 2. 230 с. [російською мовою]. <i>наявне обладнання</i> → ноутбук, проектор (ауд. 307).</p>
Теми	<p>Розділ 1. Закони розвитку мови. Тема 1. Вступ. Тема 2. Закони розвитку мови. Тема 3. Мовна норма.</p> <p>Розділ 2. Основні тенденції розвитку в сучасній російській мові. Тема 4. Зміни в російськомовній вимові та наголосі.</p>

	<p>Тема 5. Активні процеси в лексиці та фразеології. Тема 6. Основні процеси в словотвірній системі російської мови. Тема 7. Основні тенденції в морфології. Тема 8. Основні тенденції в синтаксисі. Тема 9. Деякі тенденції у пунктуації. Тема 10. Нерегламентована пунктуація. Авторська пунктуація.</p>
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	<p><i>Методи навчання:</i> лекції, дискусії, співбесіди; конспектування, анотування, рецензування, тестування, доповіді, складання рефератів; ділові ігри; метод демонстрацій; відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні тощо); самостійна робота (розв'язання завдань); індивідуальна науково-дослідна робота тощо.</p>
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<p>Відвідування лекцій і практичних занять та активна участь у цих заняттях; виконання самостійних, індивідуальних та групових завдань (доповіді, презентації, проекти, конспектування тощо); розробка навчально-методичних матеріалів до уроків лінгвістичного циклу в старшій профільній школі; участь у щорічній (травневій) Всеукраїнській конференції викладачів і студентів ДДПУ, учителів та учнів середньої профільної школи (підготовка доповідей, публікація тез у збірнику матеріалів конференції); підготовка національних статей до кафедрального збірника наукових праць «Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології» тощо.</p>
Оцінювання	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i> <i>Види контролю:</i> поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік). <i>Методи контролю:</i> спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, тестування, оцінювання самостійної роботи тощо. <i>Форми контролю:</i> індивідуальна та фронтальна перевірка. Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у «ДДПУ» (https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf) Оцінювання результатів навчання здобувачів, отриманих під час практичного заняття, здійснюється за такими критеріями: під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття; під час тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття; у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні. Дисципліна оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів. Залік як форма контролю передбачає зарахування здобувачеві балів,</p>

накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

Основні вимоги: для отримання високих балів під час вивчення дисципліни «Активні процеси в сучасній російській мові» крім виконання завдань до практичних занять та завдань самостійного блоку необхідними є дотримання основ академічної доброчесності, а також усвідомлення наступних правил: неприпустимість пропусків, запізнень; правил поведінки на заняттях (активна участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи тощо); заохочень і стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали).

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, отримання другої вищої освіти) навчання може відбуватись в он-лайн формі або за індивідуальним графіком (Положення про навчання здобувачів за індивідуальним графіком <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/021.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладань: перездача та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДДПУ

(<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>)

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (від 1 до 5 балів).

Здобувачі, які отримали незадовільну оцінку або були не допущені до підсумкового контролю, мають можливість ліквідувати академічну заборгованість згідно з відповідним графіком. Умовою для ліквідації академічної заборгованості є накопичення необхідної кількості балів (для досягнення 60 балів) за виконання визначених викладачем додаткових самостійних завдань до повторного складання контрольного заходу.

Політика щодо академічної доброчесності: Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДДПУ (<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>)

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату та

допускаються до захисту без порушень (плагіат фрагментів письмових робіт та повних текстів; плагіат ідей, даних, моделей, ілюстрацій тощо; відсутність належних посилань; помилки цитування) із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%.

Пояснення мінімальної та максимальної кількості балів, що присвоюється здобувачам при засвоєнні дисципліни, окремо за поточну діяльність та за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів, що присвоюється студентам (денна форма навчання) →

Робота під час лекцій оцінюється максимально у 2 бали (16 балів), мінімально – в 1 бал (10 балів); під час практичних занять – у 6 балів (42 бали), мінімально – в 1–3 бали (22 бали); самостійна робота оцінюється максимально в 42 бали; мінімально – у 28.

Розподіл балів, що присвоюється студентам (заочна форма навчання) →

Робота під час лекцій оцінюється максимально у 5 балів (15 балів), мінімально – 10 балів; під час практичних занять максимально – у 10 балів (30 балів), мінімально – 22 бали; самостійна робота оцінюється максимально в 55 балів, мінімально – 28.

Розподіл балів, що можуть здобути студенти за темами та за формами навчальних занять

Тема	Лекції				Практичні заняття				Самостійна робота			
	денна		Заочна		денна		заочна		денна		заочна	
	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min
Т 1	1	1	1	1	3	1	3	1	4	2	5	2
Т 2	2	1	1	1	3	1	3	1	4	2	5	2
Т 3	1	1	1	1	3	1	3	1	4	3	5	3
Т 4	2	1	2	1	3	3	3	3	4	3	5	3
Т 5	2	1	2	1	6	3	3	3	4	3	5	3
Т 6	2	1	2	1	6	3	3	3	4	3	6	3
Т 7	2	1	2	1	6	3	3	3	5	3	6	3
Т 8	2	1	2	1	6	3	3	3	5	3	6	3
Т 9	1	1	1	1	3	2	3	2	4	3	6	3
Т 10	1	1	1	1	3	2	3	2	4	3	6	3
Разом	16	10	15	10	42	22	30	22	42	28	55	28

Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус

Вивчення навчальної дисципліни дозволяє сформувати компетентності, необхідні для професійної діяльності в якості вчителя російської мови та зарубіжної літератури в середній профільній школі. Навчальна дисципліна викладається російською мовою, що дає змогу покращити володіння навичками усного та

вивчення»	письмового російського мовлення в рамках професійного спілкування.
------------------	--

Розробник силябусу

Маторіна

Н. М. Маторіна